

Av-aineiston kellutus ja elokuvien varastointi Vaski-kirjastoissa

Valmistelutyön tilannekatsaus

Kaisa Hypén ja Anni Rajala 17.9.2024

Toimeksianto

- **Vaski-kirjastojen kokoelmiin liittyvät painopisteet v. 2024**
- **Kelluttamisen laajentaminen kaikkiin CD-, Blu Ray- ja DVD-formaatteihin**
- **Laaditaan elokuvien varastointiperiaatteet**
- **Kommentti toimeksiantoon: onko kellutettavaan aineistoon mahdollista sisällyttää myös tietokonepelit?**

Valmistelutyöryhmä

- Jan Helenius, Turku
- Kaisa Hypén, Turku
- Juha Kaunisto, Raisio
- Heli Malila-Kolkka, Kaarina
- Lauri Seutu, Uusikaupunki
- Tom Sjöstrand, Paimio

- Koha-asiantuntija Anni Rajala, Turku

Työryhmä on valmistellut av-aineiston kellutusta ja elokuvien varastointia.

Varastoinnin määrittelyä on tehnyt alatyöryhmä Jan Helenius, Kaisa Hypén, Lauri Seutu

Vaski-kirjastoille tehtiin elokuvien varastointia ja av-aineiston kellutusta koskeva kysely valmistelutyön taustaksi

Valmistelutyön osa-alueet

- 01 Kelluvan kokoelman sijainnit (hyllypaikat ja kokoelmakoodit)
- 02 Av-aineiston yhteishankinta
- 03 Elokuvien varastointi
- 04 Yhteenveto ja päätettävät asiat

01

Kelluvan kokoelman sijainnit

Sijainnit: hyllypaikat

- Vaski-jory 26.3.2024: ”Päätettiin, että Turun hyllypaikat otetaan käyttöön sellaisenaan.”
  - Aikuiset hyllypaikassa olevat av-aineistot siirretään näihin hyllypaikkoihin:
    - Taiteet (84.2)
    - Tieto (tietoluokat tietyin poikkeuksin)
    - Kirjallisuus (86)
    - Musiikki (78)
- Koskee tässä vaiheessa vain kellutettavaa av-aineistoa?
- Tarkemmat määritykset laaditaan ja aineiston uudelleentarroituksen tarve arvioidaan valmistelutyöryhmässä
- Se, missä vaiheessa muutokset tehdään Kohaan riippuu mm. siitä, millaiseksi uudelleentarroituksen tarve arvioidaan

Kokoelmakoodit

- Vaski-jory 26.3.2024: poistetaan elokuvilta yleiset huomautukset ja otetaan käyttöön kokoelmakoodit
  - Draama, Fantasia ja scifi, Jännitys, Kauhu, Komedia, Sarjat
- Tästä ohjeistettu kirjastoja 3.5.
  - [Elokvien huomautuskentän sijainneista luovutaan ja korvataan osittain kokoelmakoodeilla – Vaski-kirjastojen extranet \(vaskiextra.net\)](#)
- Nuoret aikuiset –kokoelmakoodilliset elokuvat: siirretään nuorten tai aikuisten hyllypaikkoihin (taiteet, tieto, musiikki)
- Muistutettu syyskuun alussa kirjastoja elokuvien yleisten huomautusten siirtämisestä kokoelmakoodeiksi
  - [Muistutus elokuvien yleisten huomautusten siivoamisesta – Vaski-kirjastojen extranet \(vaskiextra.net\)](#)
- 31.10. jälkeen jäljellä olevat huomautuskentät tyhjennetään ja niteille lisätään kokoelmakoodi *Draama*, joka lisätään myös niille elokuville, joilla ei ole yleistä huomautusta

Kotikirjasto	Niteitä, joilla yleinen huomautus (2.9.2024)
Kaarina, Pääkirjasto	577
Lieto, Pääkirjasto	64
Mynämäki, Pääkirjasto	4
Raisio, Pääkirjasto	47
Rusko, pääkirjasto	9
Rusko, Vahdon lähikirjasto	1
Salo, Kirjastoauto	1
Salo, Halikon kirjasto	23
Salo, Kiskon kirjasto	75
Salo, Pääkirjasto	583
Turku, Pääkirjasto	3
Vehmaa, Pääkirjasto	2
Yhteensä	1389

NA-elokuvat (3.9.2024)	
Kaarina	362
Kustavi	1
Masku	14
Paimio	9
Pyhäranta	1
Salo	1

02

Av-aineiston yhteishankinta

Organisointi, ehdotus

- Hajautettu valinta: valintaryhmä
  - Edustus erikokoisista kirjastoista
  - Riittävästi valittavien aineistojen osa-alueiden asiantuntemusta
  - Valintaryhmä laatii yhteiskokoelmaan valinnan linjaukset ja käytännöt sekä määrittelee hyllypaikkoihin ja kokoelmakoodeihin vaikuttavat kriteerit
- Keskitetty tekninen hankinta ja niteiden käsittely, määrärahan seuranta:
Turku hoitaa

Määräraha

- Elokuvienv hankinnat
  - Varattava määräraha, hankinnan kappalemääräinen tavoite
- Äänikirjojen hankinnat
  - Ei hankintatavoitteita tai määrärahaa, supistunut tarjonta
- Uutuuksien riittävyys ja jakelu

Elokuvienv hankinta, kpl ja €

koko vuosi	2022	2023	
hankinta kpl	3 795	2 853	
hankinta €	156 300	115 559	
1.1.-31.7.	2022	2023	2024
hankinta kpl	2 190	1 662	1 220
hankinta €	92 420	68 025	52 100

Äänikirjojen hankinta 2024 (1.1.-31.7.)

hyllypaikka	Celia, kpl	ostot, kpl	€
aikuiset	175	4	179,3
kirjallisuus	68	8	305,3
lapset		1	
nuoret		1	
yhteensä	243	14	484,6

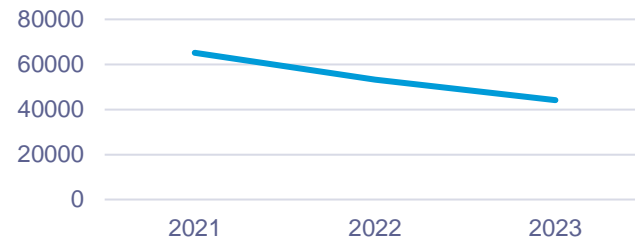

Aineistojen lainauksesta

	2021	2022	2023
Lainaus: Muut äänitteet	65208	53202	44101
Lainaus: Videotallenteet (2018-)	346411	355927	347969

	2021	2022	2023
Lainaus: Celian äänikirjat CD-levyina	6888	9311	9155

Lainaus, muut äänitteet

Elokuvien lainaus

03

Elokuvien varastointi

Yhteisvarastointia Vaskissa

- Vaski-kirjastojen (pl. Turku) musiikin CD-levyjä varastoitu Raisioon 2012 →
- Turkuun varastoitu satunnaisesti muiden Vaskien kirjoja
- Näihin liittyvät ohjeet ekstranetissa
  - [Ohje varastointiin \(Raisioon varastoitava aineisto\) – Vaski-kirjastojen extranet \(vaskiextra.net\)](#)
  - [Ohje varastointiin \(Turkuun varastoitava aineisto\) – Vaski-kirjastojen extranet \(vaskiextra.net\)](#)
- Yhteisvaraston kokoelmien käyttöoikeuksista ei ole toistaiseksi sovittu, esim. saako varastoiva kirjasto lähettää Varastokirjastoon toisen kirjaston hankkimaa aineistoa kysymättä hankkineen kirjaston lupaa tai jaetaanko varastoinnista syntyviä kustannuksia (tilat, henkilöstö) kirjastojen kesken

Elokuvien yhteisvarastointi?

Vaskien yhteinen varasto

- Omistava kunta = Vaski, hyllypaikka varasto / varasto (lapset ja nuoret)
- Varastoidut aineistot Vaski-kirjastojen yhteisiä

Paikalliset varastot

- Siirretään kirjaston aineistoa toiseen kirjastoon säilytettäväksi
- Omistusoikeus ei siirry varastoivalle kirjastolle
- Ks. esimerkiksi [Keskitetty varastointi Lapin kirjastossa – Kirjastojenlappi.fi](#)

Fyysinen varastointi voi olla keskitetty, osittain tai kokonaan hajautettu riippumatta siitä miten varastoaineistojen omistajuus ratkaistaan

Hajautettu, keskitetty vai hybridi

Varastointi keskitetty yhteen kirjastoon

- + helpompi hallita (tallenteiden kunto, tuplakappaleet ja -tietueet)
- suuri työmäärä yhdelle kirjastolle
- tilantarve

Varastoinnin yhteiset linjaukset ja koordinointi, varastoaineisto

- hajautettu nykyisiin varastoiviin kirjastoihin
- hajautettu nykyistä harvempiin kirjastoihin
- keskitetty yhteen kirjastoon

Kustannusten jako?

Hajautettu/osittain hajautettu: varastoja useammassa kirjastossa

- + työmäärä jakautuu tasaisemmin eri kirjastojen kesken
- + tilan järjestäminen helpompaa
- kokonaisuuden hallinta haastavampaa

Elokuvien varastointiin liittyviä käytännön huomioita

- Mahdollisimman yksinkertaiset ja selkeät linjaukset / ohjeet – elokuvien valintaryhmä laatii linjaukset ja ottaa tarvittaessa kantaa yksittäisten elokuvien varastointiin?
- Miten voitaisiin varmistaa se, että fyysiseltä kunnoltaan paras tallenne tulee varastoitua
- Samasta elokuvasta voi olla useita eri versioita, on myös tuplatietueita, mikä vaatii tarkkuutta varastointia mietittäessä (erityisesti tuplien välttäminen)
- Varaston tavoitekoko? Nyt varastoidut elokuvat vaativat tilaa noin 50 hm

04

**Päätettävää ja
selvitettävää**

- Päätös kellutuksen käynnistämisestä ja yhteishankinnan aloittamisesta. Päätös ajankohdasta.
- Tietokonepelien sisällyttäminen kellutukseen ja yhteishankintaan. Huomioitava, että ovat alttiita varkauksille. Turussa aikuisten pelit musiikki-hyllypaikassa
- Hyllypaikkamuutokset: koskevat tässä vaiheessa vain kellutettavaa av-aineistoa?
- Elokuvien valinnan ja hankinnan organisointi: mitä päätöksiä yhteishankinta vaatii kunnissa? Tarvitaanko sopimuksia käyttö- ja omistusoikeuksiin liittyen?
- Elokuvien hankinnan tavoitteet (kpl) ja määräraha. Äänikirjojen hankintaan ei varauduta?
- Celia-äänikirjat: kokoelmat säilyvät, vaikka uutta ei ilmesty tallenteena vuoden 2025 alusta? Tällä hetkellä ei voi rajata kellutuksen ulkopuolelle, onko tarvetta vai onko oletus, että palautuvat lainaustoimipisteeseen?
- Vaskien yhteinen elokuvavarasto: miten edetään ja mitä tavoitellaan? Mitä sopimuksia tarvitaan?